

Dnro 572/117/20

29.01.2021

Suomen kansallisen valvontaviranomaisen akkreditointikriteeristö yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisten käytännesääntöjen valvontaelimille

Johdanto

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY (yleinen tietosuoja-asetus, TSA) kumoamisesta astui voimaan 25.5.2018. Yleinen tietosuoja-asetus kannustaa kehittämään vapaaehtoisia määräysten noudattamista koskevia toimia, mukaan lukien käytännesääntöjä, jotta rekisterinpitäjät ja henkilötietojen käsittelijät voisivat osoittaa soveltavansa tehokkaasti yleistä tietosuoja-asetusta.

Yleisen tietosuoja-asetuksen 57 artiklan 1 kohdan p alakohdan mukaan jokaisen valvontaviranomaisen on alueellaan laadittava ja julkaistava kriteerit 41 artiklan mukaisen elimen akkreditoimiseksi käytännesääntöjen valvontaa varten. Lisäksi 41 artiklan 3 kohdan mukaan toimivaltaisen valvontaviranomaisen tulee toimittaa valvontaelimen akkreditoimista koskevat kriteeriehtotukset Euroopan tietosuojaneuvostolle. Tietosuojalain (1050/2018) nojalla yleisessä tietosuoja-asetuksessa tarkoitettu kansallinen valvontaviranomainen on Suomessa tietosuojavaltuutetun toimisto.

Tässä asiakirjassa Suomen kansallinen valvontaviranomainen (tietosuojavaltuutetun toimisto) määrittelee yllä mainitut valvontaelimen akkreditointia koskevat kriteerit. Tätä asiakirjaa tulee lukea yhdessä yleisen tietosuoja-asetuksen 40 ja 41 artiklan sekä Euroopan tietosuojaneuvoston käytännesääntöjä ja valvontaelimiä koskevien asetuksen 2016/679 mukaisten ohjeiden (EDPB Guidelines 1/2019 on Codes of Conduct and Monitoring Bodies under Regulation 2016/679; jäljempänä ohje 1/2019) kanssa. Yleinen tietosuoja-asetus ja ohje 1/2019 asettavat laajan kehyksen valvontaelimen tyypille ja rakenteelle. Asetus ja ohje jättävät jonkin verran liikkumavaraa, jotta voidaan ottaa huomioon kyseessä olevat käytännesäännöt.

Yleisen tietosuoja-asetuksen 41 artiklan 1 kohdassa todetaan, että asetuksen mukaisten käytännesääntöjen noudattamisen valvonnan voi hoitaa riippumaton valvontaelin, jolla on käytännesääntöjen kohteen osalta asianmukaisen tason asiantuntemus ja jonka toimivaltainen valvontaviranomainen on akkreditoinut tähän tarkoitukseen.

41 artiklan 2 kohdan mukaan valvontaelinten tulee:

- Osoittaa riippumattomuutensa ja asiantuntemuksensa käytännesääntöjen kohteen osalta 41 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti.
- Osoittaa vahvistaneensa menettelyt, joiden avulla ne voivat arvioida asianomaisten rekisterinpitäjien ja henkilötietojen käsittelijöiden kelpoisuutta käytännesääntöjen soveltamisessa, seurata, kuinka ne noudattavat niiden säännöksiä, ja tarkastella määräajoin uudelleen niiden toimintaa 41 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaisesti.

- Osoittaa vahvistaneensa menettelyt ja rakenteet sellaisten valitusten käsittelemiseksi, jotka koskevat käytännesääntöjen rikkomisia tai tapaa, jolla rekisterinpitäjä tai henkilötietojen käsittelijä on pannut tai panee käytännesääntöjä täytäntöön, ja tekee näistä menettelyistä ja rakenteista rekisteröityjen ja yleisön kannalta läpinäkyviä 41 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaisesti.
- Osoittaa toimivaltaista valvontaviranomaisen edellyttämällä tavalla, että sen tehtävät ja velvollisuudet eivät aiheuta eturistiriitoja 41 artiklan 2 kohdan d alakohdan mukaisesti.

Yleiset huomautukset

Valvontaelimen akkreditointia koskevat hakemukset tulee toimittaa tarvittavine liiteasiakirjoiineen tietosuojavaltuutetun toimistolle suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi.

Tietosuojavaltuutetun toimisto arvioi valvontaelimen akkreditoinnin määräajoin riskiperusteisen lähestymistavan mukaisesti varmistaakseen, että elin yhä täyttää akkreditointikriteerit. Arviointiväli määritellään tapauskohtaisesti tietosuojavaltuutetun toimiston akkreditointia koskevassa päätöksessä. Valvontaelimen tulee ottaa yhteyttä tietosuojavaltuutetun toimistoon, jotta arviointiprosessi käynnistyy. Yhteydenottoajat määritellään arviointivälien mukaisesti. Tällainen arviointi voidaan käynnistää myös muun muassa seuraavista syistä: käytännesääntöjen muuttaminen, valvontaelimeen liittyvät merkittävät muutokset tai se, että valvontaelin ei ole kyennyt suorittamaan valvontatehtäviään.

Valvontaelimen akkreditointistatus säilyy, ellei arvioinnissa todeta, että se ei enää täytä akkreditointikriteereitä. Arviointi voi johtaa valvontaelimen akkreditoinnin peruuttamisen yleisen tietosuoja-asetuksen 41 artiklan 5 kohdan mukaisesti.

Tässä asiakirjassa olevat kriteerit koskevat valvontaelintä riippumatta siitä, onko kyseessä sisäinen vai ulkoinen elin, ellei kriteereissä toisin mainita.

Akkreditointikriteerit

1 Riippumattomuus

Perustelut

Valvontaelimen tulee toiminnassaan olla asianmukaisesti riippumaton käytännesääntöjen jäsenistä sekä ammattikunnasta, elinkeinoalasta tai toimialasta, johon käytännesääntöjä sovelletaan. Sen tulee olla myös asianmukaisesti riippumaton koskien kaikkia oikeudellisia ja taloudellisia yhteyksiä, joita valvontaelimen ja käytännesääntöjen ylläpitäjän tai jäsenten välillä voi olla. Valvontaelimen riippumattomuuden voidaan katsoa koostuvan muodollisista säännöistä ja menettelyistä, jotka koskevat valvontaelimen nimittämistä, tehtävänkuvausta ja toimintaa. Nämä säännöt ja menettelyt mahdollistavat sen, että valvontaelin voi suorittaa valvontatehtävänsä käytännesääntöjen ylläpitäjän tai käytännesääntöjen jäsenten vaikuttamatta sen toimintaan.

Alla olevissa kriteereissä määritellään riippumattomuus. Akkreditointia hakevan valvontaelimen tulee osoittaa riippumattomuutensa seuraavilla osa-alueilla: valvontaelimen taloudelliset resurssit, jäsenten/henkilökunnan nimittäminen, päätöksentekoprosessit ja tilivelvollisuus sekä organisaatorakenne.

Taloudelliset resurssit

1.1 Valvontaelimellä tulee olla toimintojensa suorittamiseen ja veloitteidensa täyttämiseen vaadittava taloudellinen vakaus ja taloudelliset resurssit. Valvontaelimeltä edellytettävien taloudellisten resurssien määrä riippuu henkilötietojen käsittelystä rekisteröidyille aiheutuvista riskeistä, käytännesääntöjen mukaisen henkilötietojen käsittelyn arkaluonteisuudesta ja monimutkaisuudesta, toimialan koosta sekä käytännesääntöjen jäsenten odotetusta määrästä ja koosta.

1.2 Valvontaelimen tulee todistaa riippumattomuutensa ja taloudellinen vakautensa, jos yksi tai useampi sen rahoituslähteistä ei enää ole sen käytettävissä. Valvontaelimen tulee osoittaa myös omaan toimintaansa liittyviä riskejä koskeva taloudellinen riippumattomuutensa ja vakautensa, mikä koskee esimerkiksi tilanteita, jossa valvontaelin joutuu maksamaan vahingonkorvauksia vahingonkorvausvelvollisuutensa perusteella. Valvontaelin on velvollinen ilmoittamaan tietosuojavaltuutetun toimistolle mahdollisesta merkittävien rahoituslähteiden menetyksestä tai muista merkittävistä sen rahoitusta koskevista muutoksista.

1.3 Valvontaelimen tulee pystyä päättämään varojensa ja resurssiensa kohdentamisesta itsenäisesti sekä valvomaan tehokkaasti käytännesääntöjen noudattamista käytännesääntöjen ylläpitäjän tai käytännesääntöjen jäsenten vaikuttamatta millään tavalla sen toimintaan. Valvontaelimen tulee osoittaa, millaisen budjetin ja millaiset resurssit se on varannut kyseisten käytännesääntöjen noudattamisen valvontaan .

1.4 Valvontaelimen tulee hankkia valvontaroolin edellyttämä taloudellinen tuki tavalla, joka ei vaaranna sen riippumattomuutta. Kyseinen taloudellinen tuki ei saa vaikuttaa valvontaelimen toimintaan tai päätöksiin.

1.5 Valvontaelin on velvollinen toimittamaan tietosuojavaltuutetun toimistolle sopimuslausekkeet tai muun asiakirja-aineiston, joka osoittaa, miten valvontaelin hankkii valvontaroolin edellyttämän taloudellisen tuen. Valvontaelintä ei katsota taloudellisesti riippumattomaksi, jos taloudellista tukea koskevat säännöt esimerkiksi sallivat sen, että valvontaelimen tutkinnan alaisena olevan käytännesääntöjen jäsen voi lakata antamasta taloudellista tukea valvontaelimelle välttääkseen mahdolliset valvontaelimen määräämät seuraamukset.

Jäsenten/henkilökunnan nimittäminen

1.6 Valvontaelimen jäsenet/henkilökunta tulee nimittää tavalla, joka ei vaaranna elimen riippumattomuutta. Valvontaelimen jäsenten/henkilökunnan nimittäjän tulee olla valvontaelin tai jokin muu elin, joka on asianmukaisesti riippumaton suhteessa käytännesääntöihin.

1.7 Valvontaelimen tulee osoittaa riippumattomuutensa ja puolueettomuutensa ja toimittaa tietosuojavaltuutetun toimistolle yleinen kuvaus rekrytointi-/nimitysprosessista, jossa kuvataan toimenpiteet, joilla mahdollisia valvontaelimen riippumattomuuteen kohdistuvia riskejä tunnistetaan ja lievennetään.

Päätöksentekoprosessit ja tilivelvollisuus

1.8 Valvontaelimen tulee toimia täysin riippumattomasti hoitaessaan tehtäviään ja käyttäessään valtuuksiaan. Valvontaelimen päätöksiin ja toimintaan ei saa kohdistua mitään kaupallisia, taloudellisia tai muuta painostusta. Minkään valvontaelimen omaa

toimintaa koskevien päätösten ei pidä edellyttää minkään muun organisaation, kuten käytännesääntöjen ylläpitäjän, hyväksyntää.

1.9 Valvontaelimen jäseniin/henkilökuntaan ei saa kohdistua ulkoisia vaikutteita ja heidän tulee olla vastuussa valvontatoimintaa koskevista päätöksistään. Näiden edellytysten täyttyminen voidaan osoittaa esimerkiksi elimen jäsenille/henkilökunnalle maksettavien korvausten ehdoilla ja/tai jäsenten/henkilökunnan nimitysten tai työsuhteiden kestolla.

1.10 Valvontaelin on tilivelvollinen päätöksistään ja toiminnastaan, ja sen tulee toimittaa tietosuojavaltuutetun toimistolle kuvaus sen rooleista, raportointimenettelyistä ja päätöksentekoprosesseista, joiden tarkoituksena on varmistaa sen riippumattomuus. Lisäksi valvontaelimen tulee toimittaa tietosuojavaltuutetun toimistolle tiedot menettelytavoista, joilla se lisää jäsentensä/henkilökuntansa tietoisuutta sen hallinnollisista rakenteista ja käytössä olevista menettelytavoista (esim. koulutus).

Organisaatorakenne

1.11 Valvontaelimellä tulee olla riittävät resurssit ja henkilöstö tehtäviensä tehokkaaseen ja riippumattomaan suorittamiseen. Vaadittavien resurssien määrä ja tyyppi riippuvat rekisteröidyille aiheutuvista riskeistä, käytännesääntöjen kohteena olevan henkilötietojen käsittelyn arkaluonteisuudesta ja monimutkaisuudesta, toimialan koosta sekä käytännesääntöjen jäsenten oletetusta määrästä ja koosta.

1.12 Käytännesääntöjen ylläpitäjä voi perustaa sisäisen valvontaelimen. Valvontaelintä ei voi perustaa käytännesääntöjen jäsenen yhteyteen.

1.13 Valvontaelimen tulee olla suojattu kaikenlaisilta sen toiminnasta johtuvilta seuraamuksilta sekä käytännesääntöjen ylläpitäjän tai käytännesääntöjen jäsenten häirinnältä.

1.14 Jos kyseessä on sisäinen valvontaelin, valvontaelimen riippumattomuus suuremmasta elimestä (esim. käytännesääntöjen ylläpitäjästä) tulee taata. Sisäisellä valvontaelimellä tulee olla erillinen jäsenistö/henkilöstö ja hallinto. Jos poikkeustapauksessa sisäiselle valvontaelimelle ei ole mahdollista järjestää suuremmasta elimestä erillistä jäsenistöä/henkilöstöä ja hallintoa, valvontaelimen tulee osoittaa, että sillä on käytössä asianmukaiset suojatoimet, joilla voidaan riittävästi lieventää riippumattomuuteen tai eturistiriitaan kohdistuvia riskejä. Tämä voidaan osoittaa esimerkiksi dokumentaatiolla, joka koskee tiedon liikkumisen esteitä, erillistä raportointia sekä toiminnan ja johtamisen erillisyyttä.

1.15 Jos valvontaelin käyttää tehtäviensä suorittamiseen alihankkijoita, riippumattomuutta, asiantuntemusta ja eturistiriitoja koskevat veloitteet ja vaatimukset koskevat alihankkijaa samalla tavoin kuin valvontaelintä. Alihankkijan vastuista ja veloitteista huolimatta valvontaelin kantaa aina lopullisen vastuun päätöksenteosta ja toiminnan lainmukaisuudesta. Alihankkijoiden käyttäminen ei poista valvontaelimen vastuuta. Jos valvontaelin käyttää alihankkijoita, se on velvollinen varmistamaan, että hankintayksikön toimittamia palveluita valvotaan tehokkaasti.

1.16 Valvontaelin ei voi ulkoistaa päätöksentekovaltaansa.

1.17 Jos alihankkijoita käytetään, valvontaelin on velvollinen toimittamaan tietosuojavaltuutetun toimistolle seuraavat tiedot:

- luettelon alihankkijoista; ja
- alihankkijoiden tehtävät ja roolit.

Jos alihankkijoita käytetään valvontatoimiin liittyvissä prosesseissa, valvontaelimen tulee lisäksi toimittaa seuraavat tiedot:

- kirjalliset sopimukset, joissa määritetään esimerkiksi velvollisuudet, luottamuksellisuus, säilytettävien tietojen tyyppi ja vaatimus tietojen luottamuksellisina pitämisestä sekä sopimusten päätyminen; ja
- dokumentaatio alihankintaprosessista, mukaan lukien alihankkijoiden hyväksymisprosessi sekä niiden valvonta.

2 Eturistiriita

Perustelut

Valvontaelimen on osoitettava, että sen tehtävien ja velvollisuuksien suorittaminen ei aiheuta eturistiriitoja. Jäljempänä olevien kriteerien tarkoituksena on varmistaa, että valvontaelin pystyy suorittamaan valvontatoimensa puolueettomasti, tunnistamaan tilanteet, joissa eturistiriitojen syntyminen on todennäköistä, ja ryhtymään eturistiriitojen estämiseen tarvittaviin toimiin. Eturistiriidat voivat johtua esimerkiksi sen toimialan tai niiden toimialojen erikoispiirteistä, johon/joihin käytännesääntöjä sovelletaan.

Sisäisen valvontaelimen kyseessä ollessa eturistiriitojen poissaolon osoittamista arvioidaan tiukemmin.

Kriteerit

2.1 Valvontaelin on velvollinen pidättäytymään kaikista toimista, jotka eivät ole yhteensopivia sen tehtävien ja velvollisuuksien kanssa. Valvontaelin ei saa tarjota mitään käytännesääntöjen ylläpitäjälle tai jäsenille taikka millekään muulle kyseisellä toimialalla merkitykselliselle taholle sellaisia palveluja, jotka vaikuttaisivat haitallisesti valvontaelimen puolueettomuuteen.

2.2 Valvontaelimeen ei saa kohdistua mitään ulkopuolisia vaikutuksia eikä valvontaelin saa pyytää tai ottaa vastaan ohjeita miltään henkilöltä, organisaatiolta tai yhdistykseltä.

2.3 Rekrytointiprosessin aikana valvontaelin on velvollinen arvioimaan kaikki nimitettävän/rekrytoitavan henkilön mahdolliseen puolueettomuuteen vaikuttavat riskit, kuten aikaisemmat ja nykyiset tehtävät. Eturistiriita voi syntyä esimerkiksi silloin, jos valvontaelimen selvityksiin tai päätöksentekoon osallistuvat henkilöt ovat hiljattain työskennelleet kohdeorganisaatiossa asemassa, joka saattaa vaarantaa heidän riippumattomuutensa tai puolueettomuutensa.

2.4 Henkilökunnan/jäsenten on oltava velvollisia raportoimaan kaikki tilanteet, joissa eturistiriidan syntyminen on todennäköistä.

2.5 Valvontaelimen tulee toimittaa tietosuojavaltuutetun toimistolle kuvaukset mahdollisten eturistiriitojen estämiseen, tunnistamiseen ja poistamiseen käytettävistä suoja-toimista. Tämä voidaan osoittaa esimerkiksi rekrytointi-/nimitysmenettelyn kuvauksella, jäsenille/henkilökunnalle maksettavien korvausten ehdoilla, jäsenten/henkilökunnan nimitysten tai työsuhteiden kestolla, valvontaelimen koulutusohjelmalla ja valvontaelimen lahjojen tai etuuksien vastaanottamista koskevilla sisäisillä säännöillä.

3 Asiantuntemus

Perustelut

Jäljempänä olevien kriteerien tarkoituksena on varmistaa, että valvontaelimellä on roolinsa tehokkaaseen hoitamiseen tarvittavat pätevyudet ja asiantuntemus. Tarkempia asiantuntemusta koskevia vaatimuksia määritetään kyseisissä käytännesäännöissä. Käytännesäännöissä määritellyt erityisvaatimukset riippuvat useista tekijöistä, kuten toimialan suuruudesta, toimialan erityislainsäädännöstä, eri toimijoiden eduista ja käsittelytoimiin liittyvistä riskeistä. Näiden käytännesääntökohtaisten vaatimusten täyttymistä arvioidaan osana akkreditointiprosessia.

Kriteerit

3.1 Valvontaelimellä on oltava perusteellinen ymmärrys tietosuojasta sekä erityisasiantuntemusta käytännesääntöjen kohteena olevaan toimintaan liittyvistä käsittelytoimista. Valvontaelin on velvollinen osoittamaan, että sen oma toiminta on tietosuojalainsäädännön mukaista toimittamalla tietoja siitä, miten se on toteuttanut osoitusvelvollisuuden periaatteen omassa toiminnassaan. Tietojen tulee sisältää ainakin valvontaelimen seloste käsittelytoimista (yleisen tietosuojasetuksen 30 artikla). Tietosuojavaltuutetun toimisto saattaa vaatia lisätietojen ja/tai -asiakirjojen toimittamista.

3.2 Valvontaelin on velvollinen varmistamaan, että sen valvontatoimenpiteitä suorittavalla henkilöstöllä on kyseessä olevaa toimialaa, käsittelytoimia, tietosuojalainsäädäntöä sekä valvontatoimenpiteitä koskevat tarvittavat tiedot ja kokemus, jotta henkilöstö pystyy valvomaan käytännesääntöjen noudattamista tehokkaasti.

3.3 Valvontaelin on velvollinen todistamaan, että se täyttää yllä mainitut asiantuntemusta koskevat kriteerit ja käytännesäännöissä määritettävät asiantuntemusta koskevat vaatimukset. Valvontaelimen tulee toimittaa tietosuojavaltuutetun toimistolle kuvaus asiantuntemuksestaan sekä asiakirjat, jotka osoittavat, miten valvontaelimen jäsenten/henkilökunnan jatkuva pätevyys varmistetaan (esim. koulutusohjelma).

4 Vahvistetut menettelyt ja rakenteet

Perustelut

Valvontaelimessä tulee olla asianmukaiset hallinnolliset rakenteet ja käytännöt, jotta se voi arvioida rekisterinpitäjien ja henkilötietojen käsittelijöiden kelpoisuutta noudattaa käytännesääntöjä, valvoa käytännesääntöjen noudattamista ja arvioida käytännesääntöjen toimivuutta. Jäljempänä olevien kriteerien tarkoituksena on varmistaa, että ehdotetut valvontatoimet ovat toteuttamiskelpoisia ja tehokkaita.

Kriteerit

4.1 Valvontaelimellä tulee olla käytössä kattava menettely, jolla se arvioi organisaatioiden kelpoisuutta liittyä käytännesääntöihin ja noudattaa niitä. Valvontaelimen tulee toimittaa tietosuojavaltuutetun toimistolle kelpoisuuden arvioinnissa käytettävät perusteet.

4.2 Valvontaelimellä tulee olla käytössä menettelyt ja rakenteet, jotta se kykenee aktiivisesti ja tehokkaasti valvomaan jäsenten käytännesääntöjen noudattamista sekä tarkkailemaan käytännesääntöjen toimivuutta. Nämä menettelyt ja rakenteet tulee suunnitella ottaen huomioon esimerkiksi seuraavat asiat: käsittelyn monimutkaisuus ja siihen liittyvät riskit, toimialan koko, niiden jäsenten odotettu määrä ja koko, joihin käytännesääntöjä sovelletaan, sekä vastaanotetut valitukset.

4.3 Valvontaelimellä tulee olla käytössä menettelytavat käytännesääntöjen jäsenten tekemien rikkomusten tunnistamiseen, dokumentointiin ja hallintaan. Lisäksi tulee olla käytössä menettelytavat rikkomusten johdosta annettavien seuraamusten määräämiseksi, sekä seuraamuksia koskevat muutoksenhakekeinot. Menettelytapojen tulee kattaa koko valvontaprosessi selvityksen valmistelusta sen loppuunsaattamiseen. Menettelyjen tulee lisäksi kattaa keinot varmistaa, että tarpeellisiin toimenpiteisiin on ryhdytty rikkomuksen syyn korjaamiseksi ja sen toistumisen välttämiseksi. Menettelyjen tulee sisältää tarkasti määritetty valvontamenettely, dokumentointi ja löydösten arviointi.

4.4 Valvontaelimen tulee toimittaa tietosuojavaltuutetun toimistolle valvontaa koskevat suunnitelmat. Näiden tulisi kattaa esimerkiksi auditoinnit, tarkastukset, raportointivelvollisuudet sekä omavalvonnan tai kyselylomakkeiden käyttöä koskevat suunnitelmat sekä kuvaus käytännesääntöissä määritetyistä korjaavista toimista ja niiden käytöstä, jos käytännesääntöjen jäsen rikkoo sääntöjä. Suunnitelmien tulee sisältää kuvaukset tarkastussuunnitelmasta sekä menettelyistä, joilla varmistetaan, että sitä noudatetaan tietyn ajanjakson aikana ennalta määriteltyjen kriteerien perusteella. Valvontaelimen tulee toimittaa tietosuojavaltuutetun toimistolle tiedot valitusten käsittelyprosessista. Sen tulee määritellä valitusten vastaanottamisessa, hallinnoinnissa ja käsittelyssä käytettävät menettelyt.

4.5 Valvontaelin on vastuussa kaikkien valvontaprosessin aikana saatujen tai luotujen tietojen hallinnasta ja luottamuksellisuudesta.

5 Läpinäkyvä valitusten käsittely

Perustelut

Valvontaelimen tulee määritellä tehokkaat menettelytavat ja -rakenteet, joilla varmistetaan, että valitukset käsitellään puolueettomasti ja läpinäkyvästi. Valitusten käsittelyprosessin tulee olla valittajalle maksuton ja julkisesti saatavilla, ja valitusten käsitteilyyn tulee varata tarpeeksi resursseja.

Kriteerit

5.1 Valvontaelimellä tulee olla käytössä julkisesti saatavilla oleva, helppokäyttöinen ja helposti ymmärrettävä valitusten käsittely- ja päätöksentekomenettely. Menettelyn kuvauksen tulee sisältää ainakin seuraavat tiedot:

- ohjeet valituksen jättämiselle

- valittajan yhteyspiste
- miten valitukset käsitellään ja arvioidut käsittelyajat
- mahdolliset lopputulokset.

5.2 Valvontaelimen tulee toimittaa tietosuojavaltuutetun toimistolle yllä mainitun menettelyn kuvaus. Valvontaelimellä tulee olla käytössä käytännesäännöissä määritetyt soveltuvat korjaavat toimenpiteet, joilla mahdollinen käytännesääntöjen rikkominen saadaan loppumaan sekä vältetään sen toistuminen. Tällaisia korjaavia toimia voivat olla esimerkiksi koulutus, varoituksen antaminen, raportointi jäsenen hallitukselle, muodollinen huomautus, jolla vaaditaan toimenpiteitä, taikka jäsenen määräaikainen tai lopullinen erottaminen. Valvontaelin on velvollinen toimittamaan kuvauksen korjaavista toimenpiteistä tietosuojavaltuutetun toimistolle.

5.3 Rekisteröidyille tulee ilmoittaa heidän valitustensa käsittelyn tilasta ja lopputuloksesta. Valvontaelin on velvollinen ilmoittamaan valituksen tekijälle tutkinnan etenemisestä sekä tutkinnan tuloksista kohtuullisen ajan kuluessa. Tätä kohtuullista aikaa voidaan tarvittaessa pidentää tutkittavan organisaation koko sekä tutkimuksen laajuus huomioon ottaen.

5.4 Valvontaelin on velvollinen ylläpitämään rekisteriä vastaanottamistaan valituksista, suoritetuista toimista ja niiden tuloksista. Rekisterin tulee olla tietosuojavaltuutetun toimiston saatavilla pyynnöstä.

5.5 Valvontaelimen päätösten tai päätöksiä koskevan yleisinformaation tulee olla julkisesti saatavilla valitusten käsittelymenettelyn mukaisesti. Näitä tietoja voivat olla esimerkiksi yleiset valitusten/rikkomusten määrä ja tyyppiä koskevat tilastot sekä tiedot määräytyistä korjaavista toimenpiteistä ja asian lopputuloksesta. Tiedot kaikista käytännesääntöjen jäsenten määräaikaisista tai lopullisista erottamisista tulee olla julkisesti saatavilla.

5.6 Valvontaelimen päätökset tulee julkaista ainakin silloin, kun ne koskevat toistuvia ja/tai vakavia rikkomuksia, kuten rikkomuksia, jotka voivat johtaa kyseisen rekisterinpitäjän tai henkilötietojen käsittelijän määräaikaiseen tai lopulliseen erottamiseen.

6 Yhteydenpito tietosuojavaltuutetun toimiston kanssa

Perustelut

Valvontaelimen toimintaan tulee kuulua tehokas yhteydenpito käytännesäännöistä tietosuojavaltuutetun toimiston kanssa. Yhteydenpidon tulee kattaa tiedot mahdollisista käytännesääntöjen jäsenten määräaikaisista tai lopullisista erottamisista, käytännesääntöjä koskeva määräaikaisraportointi ja tiedot mahdollisista merkittävistä muutoksista valvontaelimessä. Jäljempänä määritellään tiedot, jotka valvontaelimen tulee toimittaa tietosuojavaltuutetun toimistolle.

Kriteerit

6.1 Valvontaelin on velvollinen ilmoittamaan tietosuojavaltuutetun toimistolle viipymättä kaikista rikkomusten seurauksena suoritetuista toimista, jotka ovat johtaneet käytännesääntöjen jäsenen määräaikaiseen tai lopulliseen erottamiseen perusteluihin.

6.2 Valvontaelimen tulee toimittaa tietosuojavaltuutetun toimistolle vuosittain yhteenvetoraportti sen toiminnasta ja päätöksistä. Raportin tulee sisältää myös seuraavat tiedot:

- mahdolliset auditoinnit ja tarkastukset;
- käytännesääntöjen rikkomukset ja suoritettut toimet; ja
- yhteenveto vastaanotetuista valituksista.

6.3 Valvontaelimen on ilmoitettava tietosuojavaltuutetun toimistolle viipymättä kaikista sen toimintaan liittyvistä huomattavista muutoksista, jotka koskevat esimerkiksi:

- merkittäviä muutoksia valvontaelimen oikeudellisessa tai liiketaloudellisessa tilassa, omistussuhteissa, organisaatiossa tai keskeisissä jäsenistössä/henkilökunnassa;
- merkittäviä muutoksia valvontaelimen resursseissa ja toimipaikassa tai -paikoissa;
- kaikista valvontaelimen akkreditoinnin perusteisiin vaikuttavia muutoksia;
- merkittäviä muutoksia käytännesääntöjen jäsenten määrässä; ja
- merkittävän rahoituslähteen menettämistä tai muita merkittäviä valvontaelimen rahoitukseen vaikuttavia muutoksia.

Huomattavat muutokset saattavat johtaa akkreditoinnin uudelleenarviointiin.

7 Arviointimekanismit

Perustelut

Valvontaelimillä on merkittävä rooli käytännesääntöjen arvioinneissa, joilla varmistetaan, että käytännesäännöt ovat yhä merkityksellisiä sen jäsenille ja että ne ovat yleisen tietosuojasetuksen mukaisia. Käytännesääntöjen ylläpitäjä voi tehdä muutoksia tai lisäyksiä käytännesääntöihin tämän arvioinnin perusteella.

Kriteerit

7.1 Valvontaelimen tulee osallistua käytännesääntöjen arviointiin käytännesääntöjen tai niiden ylläpitäjän edellyttämällä tavalla.

7.2 Valvontaelimen tulee toimittaa käytännesääntöjen ylläpitäjälle ja muille käytännesäännöissä määritellyille toimijoille tai instituutioille käytännesääntöjen toimivuutta koskevan vuosiraportin. Raportin tulee sisältää seuraavat tiedot:

- vahvistus siitä, että käytännesääntöjen arviointi on suoritettu;
- arviointiin perustuvat mahdolliset suositukset käytännesääntöjen muutoksista;

- tiedot mahdollisista käytännesääntöjen jäsenten määräaikaista tai lopullisista erottamisista; ja
- tiedot käytännesääntöjen jäsenten rikkomuksista, käsitellyistä valituksista sekä suoritettujen valvontatoimien tyypeistä ja lopputuloksista.

8 Oikeudellinen asema

Perustelut

Valvontaelin voidaan laatia tai perustaa usealla eri tavalla, kuten osakeyhtiönä, toimialajärjestönä tai sisäisenä osana oikeushenkilöä. Oikeudellisesta muodosta riippumatta valvontaelimen tulee osoittaa, että sillä on asianmukainen asema sekä riittävät taloudelliset ja muut resurssit roolinsa suorittamiseen, ja että sille voidaan määrätä hallinnollinen seuraamusmaksu.

Kriteerit

8.1 Valvontaelimen tulee olla oikeushenkilö tai erikseen määritetty osa oikeushenkilöä niin, että se voi olla oikeudellisesti vastuussa valvontatoimistaan. Valvontaelimen tulee sitoutua vastaamaan valvontatehtävistään ja sille voidaan määrätä hallinnollinen seuraamusmaksu siten kuin tietosuoja-asetuksen 83 artiklan 4 kohdan c alakohdassa ja tietosuojalain (1050/2018) 24 pykälässä säädetään.

8.2 Valvontaelimellä tulee olla sen tehtävien ja vastuiden edellyttämät riittävät resurssit asianmukaiselle ajanjaksolle käytännesääntöjen edellyttämällä tavalla. Riittävien taloudellisten ja muiden resurssien lisäksi sillä tulee olla menettelyt, joilla varmistetaan valvontamekanismin toiminta pidemmän ajan kuluessa.

8.3 Valvontaelimen tulee ilmoittaa, toimiiko se sisäisenä vai ulkoisena valvontaelimenä käytännesääntöjen ylläpitäjään nähden. Valvontaelimen tulee toimittaa tietosuojavaltuutetun toimistolle sen oikeudellista asemaa kuvaavat asiakirjat. Tarvittavat asiakirjat voivat riippua valvontaelimen rakenteesta ja niitä voivat olla muun muassa seuraavat:

- täydellinen toiminimi sekä perustamisaika ja -paikka, perustamiskirja ja yhtiöjärjestys, tiedot merkittävistä osakkaista ja johtajista, kotipaikka ja Y-tunnus, omistusrakenne- ja organisaatiokaavio, tiedot omistusosuuksista tai suhteista muihin yrityksiin tai organisaatioihin (kuten yhteisyhtiöihin ja avoimiin yhtiöihin); ja
- selvitys asianmukaisista päätöksentekovallan laillista perusteista ja resurssien osoittamisesta valvontaelimelle, osakkaiden tai hallituksen tekemistä olennaisista päätöksistä (tai rekisteröimättömien yhdistysten, toimialajärjestöjen tai vastaavien elinten päätöksistä) ja mahdolliset valvontaelimen oikeudelliseen asemaan vaikuttavat olennaiset sopimukset.

8.4 Valvontaelimen on oltava sijoittautunut Euroopan talousalueelle.